

עיקרי חוק אוויר נקי

מדיניות הפחתת זיהום אוויר וגזי חממה מתעשייה

סדנת IPCC
התאחדות התעשיינים
מרץ 2011

איריס שמר
ראש אגף איכות אוויר ושינוי אקלים
המשרד להגנת הסביבה

מטרת החוק

"חוק זה מטרתו להביא לשיפור של איכות האוויר וכן למנוע ולצמצם את זיהום האוויר, בין היתר על ידי קביעת איסורים וחובות בהתאם לעקרון הזהירות המונעת, והכל לשם הגנה על חיי אדם, בריאותם ואיכות חייהם של בני אדם ולשם הגנה על הסביבה, לרבות משאבי הטבע, המערכות האקולוגיות והמגוון הביולוגי, למען הציבור ולמען הדורות הבאים ובהתחשב בצורכיהם."

זיהום אוויר על פי הגדרת חוק אוויר נקי

נוכחות באוויר של מזהם, לרבות נוכחות כאמור המהווה חריגה מערכי איכות האוויר, או פליטה של מזהם המהווה חריגה מערכי פליטה

ערכי איכות האוויר

ערכי סביבה

- חריגה מהם מהווה זיהום אוויר חזק או בלתי סביר
- בסיס להכרזת אזור מוכה זיהום אוויר ולאישור בקשת היתר פליטה

ערכי יעד

- חריגה מהם מהווה חשש לסיכון או לפגיעה בחיי אדם, בבריאותם או באיכות חייהם של בני אדם, בנכסים או בסביבה, לרבות בקרקע, במים, בחי ובצומח
- בסיס לקביעת היעדים בתכנית הלאומית

ערכי התרעה

- חריגה מהם, בחשיפה לזמן קצר, גורמת או עלולה לגרום לסיכון או לפגיעה בבריאותם של בני אדם, ויש לנקוט אמצעים מידיים למניעת החריגה מהם או למניעת הנזק הנובע מהחריגה
- בסיס לפרסום התרעות לציבור

ערכי ייחוס

- ערכי יעד לחומרים שאינם מנויים בתוספת הראשונה

עיקרי החוק

- ✓ קביעת ערכי איכות אוויר
- ✓ הכנת תכנית לאומית {שאיפה: ערכי יעד}
- ✓ הקמת מערך ניטור וחיזוי
- ✓ הכרזה על אזור נפגע זיהום אוויר {חובת הכנת תכנית פעולה על רשות מקומית}
- ✓ היתר פליטה למקורות משמעותיים
- ✓ תנאי רישיון עסק למקורות קטנים
- ✓ סמכויות כלפי מקורות פליטה ניידים (כלי רכב, טיס ושיט) ודלקים
- ✓ שקיפות ופרסום לציבור
- ✓ עיצום כספי

שאר המפעלים	מפעלים גדולים	
מסמכים מנחים, תנאי מסגרת, תקנות	טיפול פרטני	גישת ההסדרה
T.A. Luft 2002	דירקטיבת ה- IPPC	סימוכין/ביסוס
רישיונות עסק	היתרי פליטה	כלי ליישום
פוטנציאל בינוני ונמוך	פוטנציאל זיהום אוויר גבוה	קריטריונים

חובת היתר פליטה (סעיף 17)

"לא יתקין אדם מקור פליטה טעון היתר, לא יחזיקו, לא יפעילו ולא ישתמש בו, ולא ירשה לאחר לעשות כן, אלא אם כן יש לו היתר פליטה תקף ובהתאם לתנאיו."

"היתר פליטה יכול שינתן לגבי כמה מקורות פליטה טעוני היתר ובלבד שמקורות הפליטה נמצאים באתר אחד. היתר פליטה כאמור יכול שיחול גם על מקור פליטה אחר באותו אתר, אף אם אותו מקור אינו טעון היתר."

"מקור פליטה טעון היתר" – מקור פליטה שמתבצעת בו פעילות מהפעילויות המפורטות בתוספת השלישית או שיש בו מיתקן מהמיתקנים המפורטים בתוספת האמורה.

מקורות פליטה טעוני היתר

לוח"ז	קריטריון	סקטור תעשייתי
		<u>תעשיות אנרגיה</u>
1/3/2015	1. מעל 50 MW 2. אין 3. אין 4. אין	1. מתקני שריפה 2. זיקוק גז ודלקים 3. תנורי יצור פחם – (Coke Ovens) 4. ניזול וגזיפיקציה של פחם
		<u>ייצור ועבוד מתכות</u>
1/3/2012 .1	1. אין	1. מתקני קלייה וסינטור של עופרות ברזל וסולפיד
1/3/2012 .2	2. מעל 2.5 טון/שעה	2. מתקנים ליצור ברזל גולמי או פלדה
1/3/2011 .3	3. בהתאם לתת-סיווג	3. עיבוד מתכות ברזליות
1/3/2011 .4	4. מעל 20 טון/יום	4. יציקת מתכות ברזליות
1/3/2011 .5	5. בהתאם לתת-סיווג	5. עבוד מתכות לא ברזליות
1/3/2012 .6	6. נפח אמבטיות < 30 מ"ק	6. טיפול שטח
		<u>תעשייה מינרלית</u>
1/3/2012	1. מעל 500 טון/יום 2. אין 3. מעל 20 טון/יום 4. בהתאם לסיווג	1. מתקנים לייצור מלט באמצעות כבשנים סובבים 2. ייצור אסבסט ומוצריו 3. ייצור זכוכית כולל סיבי זכוכית 4. סיווגים נוספים

מקורות פליטה טעוני היתר

לוי"ז	קריטריון	סקטור תעשייתי
1/3/2014	1-6 אין הגדרת סף	תעשייה כימית
		1. יצור חומרים אורגניים על סוגיהם
		2. יצור חומרים אנאורגניים על סוגיהם
		3. ייצור דשנים
		4. ייצור ביוצידים לסוגיהם
		5. תעשייה פרמצבטית
6. ייצור חומרי נפץ		
1/3/2013	1. מעל 10 טון/יום 2. מעל 3 טון/שעה 3. מעל 50 טון/יום	ניהול פסולת
		1. מתקנים לסילוק של פסולת מסוכנת
		2. מתקנים לשריפת פסולת מוצקה
3. מתקנים לסילוק פסולת לא מסוכנת		
1/3/2013	1. בנפח תוצרים העולה על 300 טון/יום 2. יכולת טיפול העולה 10 טון/יום 3. צריכת ממסים מעל 150 ק"ג/שעה או 200 טון/שנה	פעילויות נוספות
		1. עבוד וייצור מזון
		2. כילוי ומחזור פגרים
3. טיפול שטח		

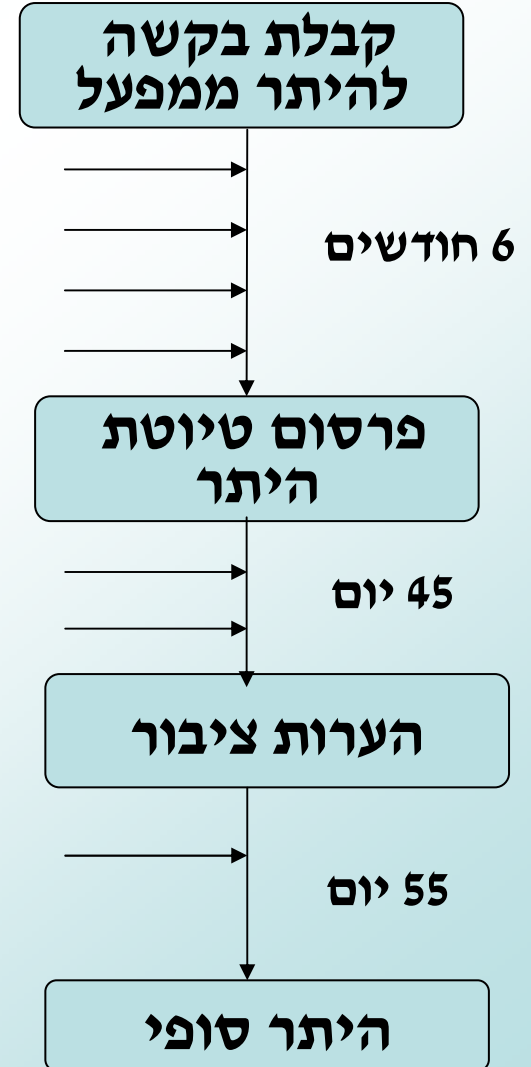
לוח זמנים לקבלת היתר פליטה

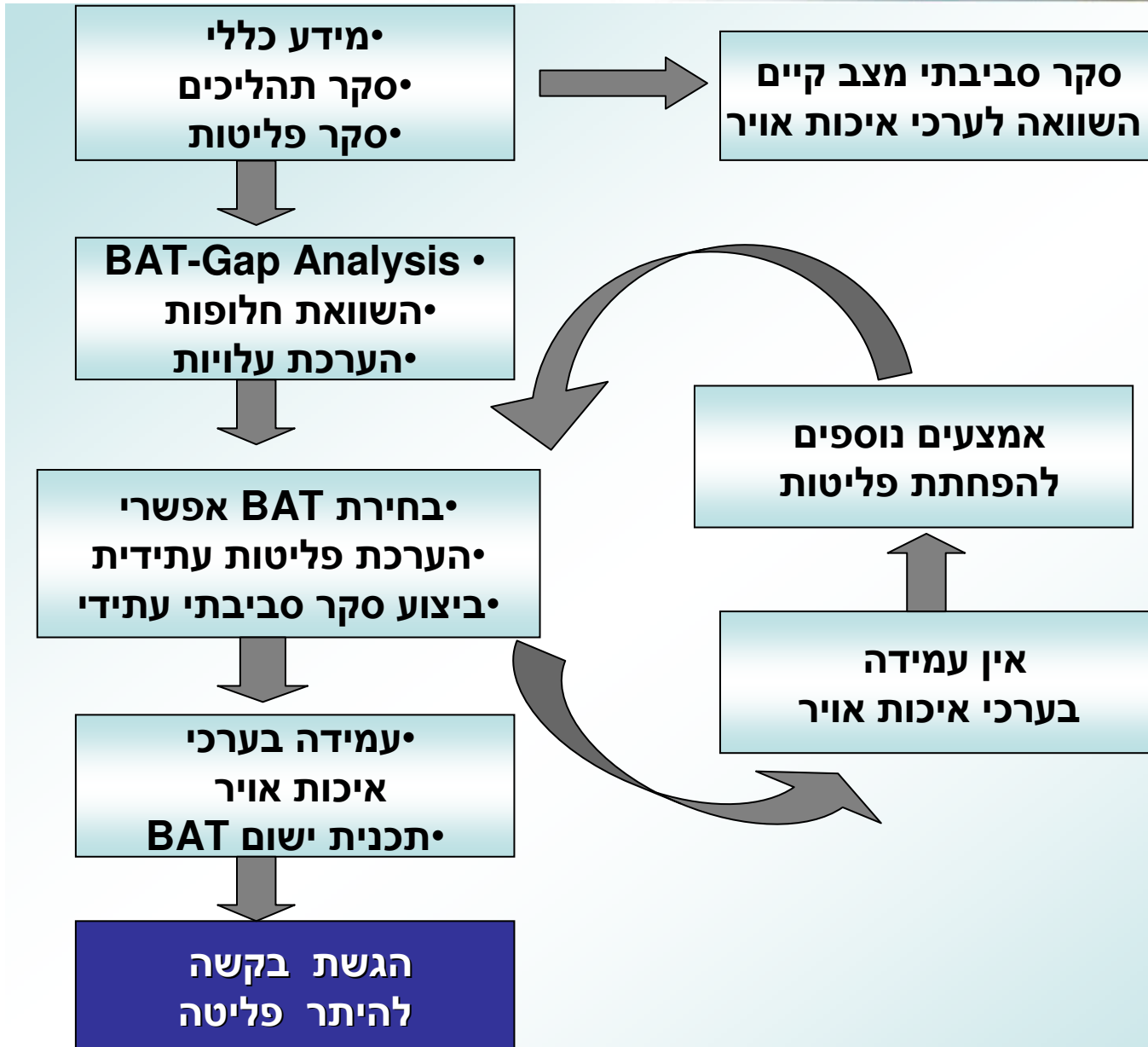
פרסום הבקשה ומידע משלים באתר אינטרנט
הערות יח"סים/ איגודי ערים (90 יום)
בדיקת הבקשה. התייעצות עם המפעל.
סמכות לסרב לתת היתר/ לדחות מועד החלטה

פרסום בעיתון ובאתר אינטרנט
הערות בכתב/דיון ציבורי

שקילת הערות/דיון פומבי
מתן מענה למעירים
סמכות לתת/לסרב/לדחות
מועד/לשנות תנאים

• שינוי הפעלה משמעותי (כגון:
הוספת מתקן, שינוי חומרי גלם)
והקלה בתנאי ההיתר, מחייבים
הליך דומה.

שלבי עבודה לקראת הגשת בקשה

אופן בחירת ה BAT

במקרה שקיימים מספר אמצעים המוגדרים כ BAT, על מגיש הבקשה לבחור את ה **BAT המיטבי** שיביא ל**הפחתה המרבית** של פליטת מזהמים לאוויר.

גמישות:

- אינו אפשרי מבחינה טכנולוגית
- אינו מידתי מבחינה כלכלית
- השפעות סביבתיות שליליות

שיקולים בהחלטה למתן היתר פליטה (סעיף 20)

1. הסתברות לחריגה מערכי סביבה.
2. השפעת הפליטות על האפשרות להשגת ערכי יעד או ערכי ייחוס.
3. עמידה ביעדי התוכנית הלאומית.
4. הימצאות המקור באזור נפגע זיהום אוויר.
5. קיום תוכנית פעולה לנקיטת אמצעים למניעת וצמצום זיהום אוויר וליישום BAT.

מתקנים חדשים:

התניית רישיונות עסק והיתרי בנייה בהגשת בקשה להיתר.

תנאי ההיתר

- ערכי פליטה
- פליטות לא מוקדיות
- מגבלות בדבר שימוש בחומרים (חומרים מעוטי סיכון), לרבות סוגי דלק
- מניעת פליטות לא שגרתיות ותקלות
- אמצעים במקרה של התרעה על ז"א חריג
- יעילות השימוש באנרגיה
- דיגום, ניטור, דיווח
- תחזוקה

תנאי ההיתר לא כוללים "רק" תקני פליטה, אלא עוסקים בתחומים רבים (תכנון, תפעול, תחזוקה) המשפיעים על העבודה השוטפת של מפעל

שקיפות ושיתוף ציבור

- שיתוף הציבור - הליך מתן ההיתר, שינויים בהיתר
- פרסום נתונים:
 - איכות האוויר, חיזוי, התרעות
 - נתוני פליטה (דיגום וניטור)
 - היתרים ורישיונות
- אתר "אוויר נקי"

היערכות המשרד למתן היתרים

- גיוס כ"א (למטה ולמחוזות) והכשרתו
- פורסמו הנחיות הממונה לטיפול בבקשה להיתר פליטה
- תשתית לפרסום הנדרש ע"פ החוק: בקשות, טיוטות היתרים, היתרים סופיים, הערות ציבור ומענה להערות
- הותקנו תקנות אוויר נקי (היתרי פליטה) התש"ע 2010
- הותקנו תקנות אוויר נקי (אגרות) התשע"א 2010
- גיבוש נהלים פנימיים להסדרת תהליכי העבודה מטה-מחוז
- סדנאות הכשרה לרכזי צוות ההיתרים במטה ובמחוז
- נערכה סדנת TAIEX בנושא הליך מתן היתר

היערכות מקורות טעוני היתר

היערכות מוקדמת:

- לימוד הנחיות הממונה, לימוד מסמכי הייחוס
- אפיון התהליכים, לימוד ואיסוף נתונים
- הטמעת המודעות והבנת BAT בכל הרבדים
- הידברות מוקדמת עם המשרד
- תקופת הביניים- יישום מוקדם של BAT
- בקשה להיתר- מלאה ושלמה ע"פ ההנחיות !

תאודה